

Advies van het Comité van de Regio's over non-discriminatie en gelijke kansen en toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen

(2009/C 211/12)

- Het Comité van de Regio's (CvdR) stemt in met het vernieuwde engagement van de Commissie om nieuwe voorstellen in te dienen voor de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid; het is krachtig pleitbezorger van het beginsel dat discriminatie op grond van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid geen plaats mag hebben in een verlichte en door respect voor grondrechten gekenmerkte samenleving.
- Het acht het van essentieel belang dat integratie van non-discriminatie in alle beleidssectoren en individueel welzijn tot topprioriteiten worden gemaakt, ter ondersteuning van een toenemende diversiteit in Europa die is ontstaan als gevolg van het uitbreidingsproces, migratie, maatschappelijke veranderingen zoals de vergrijzing, en nieuwe familiepatronen.
- Gelijke behandeling kan alleen bereikt worden wanneer lokale en regionale overheden zich daadwerkelijk gaan inzetten voor dit thema. Aangezien zij als eerste instaan voor dienstverlening op belangrijke gebieden als gezondheidszorg, onderwijs en sociale zorg, spelen lokale en regionale overheden een sleutelrol bij het overbrengen van de juiste informatie over zich aftekenende noden bij kwetsbare groepen.
- Bij iedere regionale overheid moet er een orgaan voor gelijke rechten en kansen worden opgezet om toe te zien op de praktische toepassing van het gelijkerekansbeginsel bij alle regionale maatregelen die door de EU worden meegefinancierd.

Rapporteur: Claudette Abela Baldacchino (MT/PSE), locoburgemeester van Qrendi (Malta)

Referentiedocumenten

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Non-discriminatie en gelijke kansen: een vernieuwd engagement

COM(2008) 420 final

Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid

COM(2008) 426 final

I. BELEIDSAANBEVELINGEN

1. Het Comité van de Regio's (CvdR) stemt in met het vernieuwde engagement van de Commissie om nieuwe voorstellen in te dienen voor de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid; het is krachtig pleitbezorger van het beginsel dat discriminatie op grond van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid geen plaats mag hebben in een verlichte en door respect voor grondrechten gekenmerkte samenleving.

2. Het acht het van essentieel belang dat de integratie van non-discriminatie in alle beleidssectoren en individueel welzijn tot topprioriteiten worden gemaakt, ter ondersteuning van een toenemende diversiteit in Europa die is ontstaan als gevolg van het uitbreidingsproces, migratie, maatschappelijke veranderingen zoals de vergrijzing, en nieuwe familiepatronen.

3. Het wijst erop dat er het afgelopen decennium weliswaar aanzienlijke vooruitgang is geboekt bij de bestrijding van discriminatie op grond van geslacht, handicap of ras, maar dat de reikwijdte van de bescherming tegen discriminatie moet worden uitgebreid tot alle in artikel 13 genoemde gronden.

4. Het CvdR verwelkomt het vernieuwde engagement van de Commissie inzake gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid en wijst erop dat het gemeenschappelijk Europees stelsel van waarden hierdoor niet in gevaar mag komen.

5. Nagegaan zou moeten worden of het non-discriminatiebeginsel kan worden *gemainstreamd* door wetgeving waarmee enerzijds wordt voorzien in „redelijke aanpassingen” en anderzijds wordt gezorgd voor een onderling overeengekomen afstemming van beleid en procedures.

6. Het wijst erop dat voorlichting en onderwijs, met name rond diversiteit, belangrijke strategische maatregelen vormen ter verbetering van de maatschappelijke verstandhoudingen en de sociale cohesie.

7. De media hebben een belangrijke rol te spelen bij het aanzwengelen van een objectief debat en de berichtgeving over diversiteit. Het CvdR benadrukt derhalve dat zij een speciale verantwoordelijkheid dragen wat de bevordering van sociale cohesie betreft door diversiteit positief te benaderen.

De lokale en regionale dimensie en de rol van het CvdR

8. Gelijke behandeling kan alleen bereikt worden wanneer lokale en regionale overheden zich daadwerkelijk gaan inzetten voor dit thema. Aangezien zij als eerste instaan voor dienstverlening op belangrijke gebieden als gezondheidszorg, onderwijs en sociale zorg, spelen lokale en regionale overheden een sleutelrol bij het overbrengen van de juiste informatie over zich aftekenende noden bij kwetsbare groepen.

9. Bij iedere regionale overheid moet er een orgaan voor gelijke rechten en kansen worden opgezet om de praktische toepassing van het gelijkekansenbeginsel in alle regionale maatregelen die door de EU worden meegefinancierd te controleren.

10. Lokale en regionale overheden staan het dichtst bij de burgers en zijn verantwoordelijk voor de meeste sociale en economische aspecten van hun dagelijks leven. Daarom zijn zij de aangewezen instanties om de waarden en structuren van de voorgestelde richtlijn in de praktijk te vertalen.

11. Het *mainstreamen* van gelijke behandeling en van non-discriminatie in alle geledingen van de samenleving is alleen mogelijk als er met het maatschappelijk middenveld wordt samengewerkt en er op alle bestuursniveaus naar integratie wordt gestreefd.

12. Het CvdR is van mening dat op alle overheidsniveaus doeltreffende en concrete maatregelen ter bevordering van gelijke behandeling genomen en gecoördineerd moeten worden. Verder erkent het CvdR dat dialoog via bemiddeling een efficiënt middel is om burgers en instellingen in staat te stellen nieuwe sociale betrekkingen aan te gaan waardoor gelijke behandeling daadwerkelijk tot de mogelijkheden gaat behoren.

Subsidiariteit, proportionaliteit en regulering

13. Het CvdR onderstreept dat lokale en regionale decentralisering en subsidiariteit bijdragen tot grotere participatie en daadwerkelijke betrokkenheid van de burgers, met name van diegenen die het risico lopen gediscrimineerd te worden bij de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van beleid of programma's.

14. Het wil er nogmaals op wijzen dat het evenredigheidsbeginsel moet worden nageleefd wanneer het gaat om oplossingen en uitvoeringsbepalingen, bijv. m.b.t. beperkingen aan sancties en de bewijslast.

15. Wat discriminatie op grond van leeftijd betreft, is het toepassingsgebied van de voorgestelde richtlijn niet duidelijk afgebakend. Een aantal openbare diensten en rechten zijn leeftijdsgebonden. Zo wordt leeftijd vaak gebruikt als objectief criterium, zowel bij wetgeving als in het openbaar bestuur. Met de huidige formulering van de voorgestelde richtlijn kunnen dergelijke wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen juridisch aanvechtbaar en zelfs onwettig worden.

16. De administratieve rompslomp moet worden teruggebracht en er dient rekening te worden gehouden met de impact van de voorgestelde richtlijn op economische actoren, zoals het MKB, maar ook op consumenten.

17. In het richtlijnvoorstel wordt niet getornd aan nationale bevoegdheden op het gebied van de verhoudingen tussen kerk en staat of verwante instellingen en organisaties, de organisatie en de inhoud van het onderwijs, de erkenning van de burgerlijke staat of de gezinssituatie, reproductieve rechten, adoptie en soortgelijke zaken.

Versterking van het rechtskader

18. Het CvdR onderstreept dat moet worden nagegaan of krachtigere Europese antidiscriminatiewetgeving nodig is ter waarborging van het recht op gelijke behandeling en bescherming voor iedereen die in Europa leeft en/of werkt.

19. Het wijst erop dat ernaar wordt gestreefd om kwetsbare groepen in de praktijk volledig gelijk te behandelen waar het gaat om onderwijs, sociale bescherming, sociale uitkeringen en de toegang tot goederen en diensten.

20. Het CvdR pleit voor versterking (mocht daarvan nog geen sprake zijn) van de wettelijke maatregelen inzake het verbod op lichamelijk geweld, seksueel misbruik en uitbuiting.

21. Er zijn degelijke wettelijke procedures nodig om minderheden te beschermen tegen geweldpleging en andere misdrijven waarmee ze vanwege hun kwetsbare positie te maken krijgen.

22. Het CvdR onderstreept dat wettelijke bescherming van cruciaal belang is, maar blijft erop hameren dat de weg van bemiddeling de voorkeur geniet, omdat burgers hierdoor ook leren en mondiger worden, en instellingen en dienstverleners kunnen veranderen en verbeteren.

23. De Commissie en alle andere verantwoordelijke instellingen wordt opgeroepen om niet alleen steun te verlenen aan bemiddelingsinstanties (met name zij die zich inzetten voor sociale en culturele bemiddeling op lokaal en regionaal niveau), maar ook voor de ontwikkeling van interculturele vaardigheden bij dienstverleners en hun personeel, met name in de publieke sector.

24. In tal van lidstaten komen mensenhandel en commerciële uitbuiting van vrouwen en kinderen nog steeds op ruime schaal voor. Het CvdR is van mening dat deze moderne vorm van slavernij de gedeelde Europese waarden en de grondrechten ondermijnen.

25. Er zijn dan ook doeltreffende maatregelen nodig om dergelijke laakbare praktijken tegen te gaan en de huidige wetgeving te versterken en beter te handhaven. Bovendien moeten passende diensten worden ingezet om migranten, en met name vrouwen en kinderen, in te lichten over het gevaar dat zij onder valse voorwendselen naar de EU worden gelokt en worden uitgebuit. In dit verband moeten netwerken worden versterkt door op lokaal en regionaal niveau gemeenschappelijke benaderingen en strategieën uit te werken. Slachtoffers dienen sociale hulp te krijgen, met name door onafhankelijke organisaties en verenigingen.

26. Op grond van art. 3 van de voorgestelde richtlijn is het verbod op discriminatie ook op alle personen in de particuliere sector van toepassing. Het CvdR voorziet problemen met de interpretatie van het begrip „particuliere sector”; dit zou moeten worden gedefinieerd. Daarbij dient erop te worden gelet dat het eigendomsrecht en de hiermee samenhangende onafhankelijkheid van het privaatrecht op het niveau van de lidstaten en dat van de EU grondwettelijk moeten zijn gewaarborgd.

27. Bij de beoordeling van onevenredige belasting moet ook rekening worden gehouden met de uiteenlopende behoeften van gehandicapten. Deze behoeften zijn afhankelijk van de aard (lichamelijk, verstandelijk, zintuiglijk of cognitief) en de ernst van de handicap.

Versterking van beleidsinstrumenten

28. Non-discriminatiewetgeving moet worden gecombineerd met beleidsinstrumenten die ongelijke behandeling, stereotypes en kleinering bestrijden, zodat complexe, meervoudige en uiteenlopende patronen van discriminatie doeltreffend kunnen worden aangepakt.

29. In de voorgestelde richtlijn zou de nadruk moeten komen te liggen op het *mainstreamen* van het beginsel van gelijke behandeling, d.w.z. dat bij het uitstippelen van beleid, het analyseren van de impact daarvan en het vergroten van de bewustwording alle gronden van discriminatie in aanmerking worden genomen.

30. In alle plannen, beleidsmaatregelen en programma's dient het beginsel van gelijke behandeling aan de orde te komen. Mainstreamingsinstrumenten zijn belangrijk; zo is het met name zaak om alle belanghebbenden en ondervertegenwoordigde bevolkingsgroepen te raadplegen en rechtstreeks bij het beleid te betrekken.

31. Passend sociaal overleg, zowel op Europees niveau als met ngo's en andere representatieve organisaties, is noodzakelijk om veranderingen teweeg te brengen. Uiteenlopende maatschappelijke situaties en oplossingen kunnen immers het best in kaart worden gebracht als kennis en vaardigheden worden gedeeld en goede praktijken worden uitgewisseld.

32. Samenwerking met het Comité voor sociale cohesie van de Raad van Europa kan de mainstreaming van het beginsel van gelijke behandeling ten goede komen. Verder erkent het CvdR de inspanningen van de door de Commissie en de Raad van Europa ingestelde werkgroep over interculturele vaardigheden in maatschappelijke dienstverlening.

33. Belangrijk is dat de lokale en regionale overheden hierbij worden betrokken. Verder wijst het CvdR erop dat specifieke maatregelen kunnen bijdragen tot gelijke kansen voor personen en groepen die het risico lopen te worden gediscrimineerd en buitengesloten bij de toegang tot goederen en diensten.

34. Er dient optimaal gebruik te worden gemaakt van de instrumenten die de Structuurfondsen ter beschikking stellen om de sociale integratie te verbeteren en om de toegang tot de arbeidsmarkt, goederen en diensten en deelname aan het maatschappelijk leven te bevorderen.

35. Het CvdR steunt bewustmakingscampagnes die belanghebbenden kunnen helpen om hun rechten en plichten te kennen en discriminatie en intimidatie tegen te gaan.

36. Het stelt tevreden vast dat in veel lidstaten al op kinderen afgestemde diensten worden verleend, zodat zij kunnen worden ingelicht over hun rechten en daarin kunnen worden begeleid. Dit soort dienstverlening zou in alle lidstaten moeten bestaan. Daarnaast zouden kinderen in het onderwijs bewust moeten worden gemaakt van de relatie tussen rechten en plichten.

37. Er is meer informatie nodig over de problemen en behoeften van kwetsbare groepen, met name wat betreft ongeleide minderjarige immigranten, mensenhandel, kinderrechten, laagbetaalde arbeidskrachten, gezinnen met lage inkomens, discriminatie op grond van geloof of overtuiging en seksuele geaardheid.

38. Bovendien is verdere gegevensverzameling inzake ongelijke behandeling nodig om een totaalbeeld te krijgen van de huidige situatie op het gebied van discriminatie. Er dienen gemeenschappelijke criteria te worden opgesteld voor gegevensverzameling en -analyse, zodat er betrouwbare en vergelijkbare statistieken en gegevens kunnen worden opgesteld, zonder dat dit tot onnodige extra rompslomp leidt.

Ontwikkeling van doelgerichte methoden

39. Daar de verschillende gronden van discriminatie onderling sterk verschillen, pleit het CvdR voor een op maat gesneden aanpak van elke grond van discriminatie.

40. In sommige lidstaten hebben bepaalde burgers te maken met meervoudige discriminatie: ontoereikende gezondheidszorg, pensioenen en pensioenregelingen en een gebrek aan toegang tot een brede waaier van passende economische goederen en diensten, als gevolg van reële belemmeringen voor het gebruik van moderne technologie zoals internet.

41. Het zou een goede zaak zijn als openbare en particuliere dienstverleners gebruiksvriendelijke diensten zouden aanbieden. Dit dient op een respectvolle manier te gebeuren en afgestemd te zijn op de mogelijkheden van de persoon in kwestie. Duidelijke voorlichting over technologische aspecten moet daar deel van uitmaken.

42. Met de voorgestelde richtlijn moeten vrouwen ook buiten de arbeidsmarkt beter worden beschermd. Hun waardigheid en veiligheid worden immers nog altijd bedreigd door seksuele intimidatie en seksueel misbruik en geweld.

43. Als gevolg van genderstereotypen en structurele en culturele belemmeringen in het onderwijs, de media en de politiek lopen vrouwen nog steeds een groter risico op armoede en sociale uitsluiting. Dit heeft te maken met het loonverschil tussen mannen en vrouwen en nadelig uitvallende voorzieningen in de sociale zekerheid en in de toekenning van pensioenrechten.

44. Het CvdR pleit voor wettelijke maatregelen en beleid om homofobie (met name haattaal en haatmisdaden) te bestrijden, obstakels bij het vinden van huisvesting uit de weg te ruimen en rechtstreekse discriminatie in de gezondheidszorg en intimidatie en pesterij in onderwijsinstellingen, op de werkplek en in beroepsopleidingen aan te pakken.

45. Er moet meer werk worden gemaakt van de maatschappelijke integratie en participatie van lesbiennes, homo's, bi- en transseksuelen.

46. Tevens dient te worden gezorgd voor aangepaste voorzieningen voor gehandicapten en kansarmen, zodat hun deelname aan en toegang tot onderwijs en beroepsopleiding, gezondheidszorg, huisvesting, vervoer, winkels, vrijetijdsactiviteiten en andere goederen en diensten op proportionele wijze worden bevorderd, zij op gelijke voet met de rest van de bevolking worden behandeld en onnodige rompslomp en misbruik van klachtenprocedures worden voorkomen.

47. Mensen met geestelijke gezondheidsproblemen worden eerder buitengesloten en geconfronteerd met vooroordelen. Het CvdR roept de lidstaten dan ook op om extra aandacht aan deze mensen te schenken en meer te doen om hen te helpen. Met name kinderen met geestelijke gezondheidsproblemen moeten hulp krijgen die is afgestemd op hun behoeften.

48. Gediscrimineerde individuen en groepen moeten kunnen rekenen op de nodige steun, zodat zij vlotter toegang krijgen tot onderwijs en opleiding, vrijetijdsactiviteiten en cultuur, en daaraan ook blijvend kunnen deelnemen, wat van fundamenteel belang is voor hun maatschappelijke integratie.

Aanpak van meervoudige discriminatie

49. In de Europese wetgeving moet meer aandacht komen voor meervoudige discriminatie. Dat moet in de eerste plaats gebeuren door dit fenomeen duidelijk te definiëren, zodat er bescherming kan worden geboden en er beter kan worden gezorgd voor de behoeften van groepen en individuen die gevaar lopen op meervoudige discriminatie (migranten (met name vrouwen en kinderen), Romakinderen, alleenstaande minderjarigen, asielzoekers, gehandicapten en mensen met geestelijke gezondheidsproblemen, ouderen uit etnische minderheden, enz.).

50. In de context van het beleid van lokale en regionale overheden, pleit het CvdR verder voor de bevordering en ondersteuning van gespecialiseerde centra en waarnemingsposten voor gelijke behandeling die belast zijn met tal van taken, zoals de bestrijding van alle vormen van discriminatie, de bescherming van de rechten van mensen die risico lopen op meervoudige discriminatie, slachtofferhulp, het uitvoeren van onderzoek, het publiceren van rapporten over meervoudige discriminatie en het uitvoeren van alle taken op de terreinen die in de voorgestelde richtlijn aan de orde komen.

Toegang tot kwaliteitswerk

51. Discriminatie kan ertoe leiden dat een individu zijn potentieel niet volledig kan ontplooiën en daardoor terecht dreigt te komen in laagbetaalde banen, waardoor mensen vervolgens weer problemen kunnen ondervinden bij de toegang tot goederen en diensten zoals onderwijs en huisvesting. Dit kan vervolgens resulteren in armoede en sociale uitsluiting.

52. Factoren die het verrichten van betaald werk belemmeren, behoren tot de hoofdoorzaken van ongelijkheid en sociale uitsluiting. En vaak zijn het juist mensen in kwetsbare situaties, zoals jonge en oudere werknemers, migranten en gehandicapten, die onzekere en slechtbetaalde banen hebben.

53. Het CvdR is voorstander van vrijwillige convenanten en andere stimulerende maatregelen die ondernemingen aanmoedigen om methoden te gebruiken die gelijke behandeling en gelijke kansen bevorderen, zoals diversiteitsmanagement. Dit is immers niet alleen in het voordeel van de werkgevers, maar komt ook de werknemers en de klanten ten goede.

54. De beginselen van non-discriminatie en van gelijke behandeling zijn universeel. Het CvdR wijst echter in het bijzonder op de buitengewoon kwetsbare situatie van kinderen en Roma in Europa.

Sociale integratie van Roma

55. Het CvdR benadrukt dat de deelname van Roma aan arbeidsmarkt en beroepsopleiding moet worden bevorderd en dat hun bijdrage moet worden erkend. Verder moet er sprake zijn van gedeelde verantwoordelijkheid, zodat hun toegang tot goederen en diensten als huisvesting en gezondheidszorg kan worden verbeterd en het risico op armoede kan worden teruggebracht. Bovendien kan een en ander de gezondheid van Romakinderen ten goede komen, de risico's op geweld en misbruik doen verminderen en voorkomen dat kinderen het slachtoffer worden van kinderprostitutie, seksueel misbruik of kinderhandel.

56. Het CvdR erkent het belang van specifieke maatregelen om discriminerende praktijken jegens Roma terug te dringen en uit te bannen, gelijke behandeling te bevorderen en zo hun maatschappelijke integratie te versnellen.

57. Met behulp van het Europees Sociaal Fonds moeten constructieve campagnes worden opgezet om mensen bewuster te maken van het belang van de bijdrage van Roma aan de samenleving. Meer werkgelegenheidsprogramma's, alfabetiseringscampagnes, beroepsopleidingen, beurzen voor leerlingen en studenten in het middelbaar en hoger onderwijs en specifieke diensten die in hun behoeften voorzien (bv.

gezondheidsprogramma's voor vrouwen) zijn onmisbaar voor de sociale integratie van Romakinderen. Het gaat dan met name om goedgeorganiseerde diensten voor zorg en opvang en beroepsopleidingen (vooral gericht op taalonderwijs).

58. De Commissie wordt verzocht meer te ijveren voor de bestrijding van genderdiscriminatie in onderwijs, gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening en sociale bescherming. Tegen alle vormen van discriminatie moet uiteindelijk eenzelfde mate van bescherming worden geboden, en de Commissie zou een tijdschema voor de verwezenlijking van deze doelstelling moeten vaststellen.

Aanbevelingen van het Comité van de Regio's

59. Aangezien stereotypen in onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de media echte obstakels vormen voor gelijke behandeling en sociale integratie, dringt het CvdR erop aan dat deze de wereld worden uitgeholpen. Er moet voor worden gezorgd dat kinderen op jonge leeftijd leren om respect te hebben voor en om te gaan met medeleerlingen uit etnische of religieuze minderheden en leerlingen met een handicap.

60. De in de richtlijn voorgestelde aanbevelingen dienen te worden aangevuld met praktische trainingssessies en conferenties met belanghebbenden, zodat deze zich volledig bewust worden van wat *mainstreaming* in het kader van het streven naar gelijke behandeling inhoudt.

61. Het is zaak beroepskrachten uit alle sectoren (dokters, leerkrachten, de mediawereld, enz.), overheidswerknemers op alle bestuursniveaus en personeel uit de dienstensector bij te scholen in interculturele vaardigheden en in sociale en culturele bemiddeling, teneinde discriminerend, beledigend of onverschillig gedrag bij te stellen, stereotypen te bestrijden en deze personen bewust te maken van de specifieke behoeften van mensen die een andere achtergrond en andere noden hebben.

62. Het CvdR vraagt speciale aandacht voor mannelijke en vrouwelijke migranten, die vanwege uitbuiting op de werkplek vaker te maken krijgen met armoede en sociale uitsluiting, en is van mening dat scholing (met name taallessen) en beroepsopleiding voor etnische minderheden mannelijke en vrouwelijke migranten zouden kunnen helpen betere banen te vinden.

63. Migrantenvrouwen lopen bovendien een nog groter risico, aangezien ze vaker het slachtoffer worden van fysieke of seksuele mishandeling als ze op zoek zijn naar werk of een huwelijkspartner of als ze in de prostitutie belanden. Ze dienen beter te worden ingelicht over de omstandigheden en gevaren in de landen waar ze terecht kunnen komen, teneinde te voorkomen dat ze ten prooi vallen aan mensenhandelaars. Er dienen betere maatregelen ter bescherming en integratie van deze groep te worden ingevoerd, zodat ook zij hun mensenrechten kunnen opeisen.

64. Het CvdR stelt voor een specifiek fonds voor ongebeide minderjarige immigranten op te richten, zodat de voor hun opvang verantwoordelijke regio's kunnen worden geholpen deze kinderen dezelfde kansen te bieden als hun leeftijdsgenoten en ervoor te zorgen dat zij in het gastland kunnen integreren; op die manier kan worden vermeden dat deze minderjarigen én als immigrant, én vanwege hun leeftijd het slachtoffer worden van discriminatie.

65. Het probleem van asielzoekers is voornamelijk een probleem van maatschappelijke aard met sociaaleconomische gevolgen en zou als dusdanig moeten worden aangepakt, door in de eerste plaats de sociale integratie van (met name minderjarige/jonge) asielzoekers te promoten via gedeelde verantwoordelijkheden en gelijke kansen bij de toegang tot goederen en diensten.

66. Het CvdR is voorstander van de actieve toepassing van onderwijs- en trainingsmodules ter bevordering van non-discriminatie en gelijke behandeling en ter verwezenlijking van de Lissabondoelstellingen. Daarvoor is het nodig om vaardigheden voortdurend op te frissen en in te zetten op levenslang leren.

67. Wat arbeidsmarktintegratie betreft, zijn er voor elk van de groepen met uiteenlopende behoeften specifieke maatregelen nodig, bijvoorbeeld beroepsonderwijs voor Roma, migranten en oudere werklozen, IT-training voor ouderen om hun positie als consument te verbeteren, alfabetiseringscampagnes voor plattelandsvrouwen, arme vrouwen en kinderen; begeleiding voor gehandicapten, laagbetaalde werknemers, kinderen van laagbetaalde werknemers, enz.

68. Er dienen bewustmakingscampagnes op touw te worden gezet om de aanbevelingen uit de voorgestelde richtlijn onder ieders aandacht te brengen, belanghebbenden over hun rechten en plichten te informeren, en uit te leggen welke specifieke

maatregelen en procedures er bestaan op het gebied van slachtofferhulp.

69. Instanties en organisaties die strijden voor de rechten van mensen die tot de risicogroepen behoren, hebben een belangrijke taak in het verspreiden van informatie, met name door cultuurgevoelig materiaal uit te geven, informatieve websites op te zetten en nationale conferenties te organiseren. De informatie moet goed zijn afgestemd op de doelgroepen.

70. Het CvdR wijst er nogmaals op dat het zaak is om voor de tenuitvoerlegging van de voorgestelde richtlijn voldoende personele en financiële middelen in te zetten (met name via het PROGRESS-programma), zodat alle vormen van discriminatie kunnen worden aangepakt.

71. Het CvdR roept alle lokale en regionale overheden op om op decentraal niveau non-discriminatie te bevorderen door toe te zien op de naleving van mensenrechten, door te werken aan vertrouwen via een constructieve dialoog waardoor mensen mondig worden, de samenleving democratischer wordt, polarisering wordt afgezwakt en de sociale cohesie verder wordt gesmeed. Verder zal het CvdR de waarde van diversiteit uitdragen en een lans breken voor het dynamische karakter van diversiteit als een bron van innovatie en creativiteit, vooruitgang en welzijn voor iedereen, in lijn met alle fundamentele waarden van de mensenrechten, de rechtsstaat en de democratie.

Brussel, 18 juni 2009

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Luc VAN DEN BRANDE
